MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI

Seduta tat-23 ta' Marzu, 2007

Citazzjoni Numru. 295/2005

A

-vs-

B

Il-Qorti;

Rat iċ-ċitazzjoni ppreżentata fit-2 ta' Settembru, 2005 li permezz tagħha l-attriċi esponiet bir-rispett:

Illi l-kontendenti żżewġu fl-erbgħa u għoxrin (24) ta' Awissu tas-sena elf, disa' mija, wieħed u disgħin (1991), kif jirriżulta miċ-ċertifikat taż-żwieġ hawn anness u mmarkat bħala Dok. A;

Illi ż-żwieġ tal-kontendenti huwa null billi l-kunsens ta' l-attriċi kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali tagħha, jew b'anomalija psikoloġika serja li tagħmilha impossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligi essenzjali taż-żwieġ;

Illi ż-żwieġ huwa null billi l-kunsens ta' l-attriċi nkiseb b'qerq dwar kwalita' tal-konvenut li mix-xorta tagħha fixklet serjament il-ħajja miżżewġa;

Illi dan iż-żwieġ huwa wkoll null billi l-kunsens tal-konvenut kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali tagħha, jew b'anomalija psikoloġika serja li tagħmilha impossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligi essenzjali taż-żwieġ;

Illi għalhekk iż-żwieġ tal-kontendenti huwa null u mingħajr ebda effett a tenur ta' l-artikolu 19(1)(ċ) u (d) tal-Kap. 255 tal-Liġijiet ta' Malta.

Għalhekk jitlob lil dina l-Onorabbli Qorti għaliex m'għandhiex;

1. Tiddikjara li ż-żwieġ li ġie kuntrattat bejn il-kontendenti fl-erbgħa u għoxrin (24) ta' Awissu tas-sena elf, disa' mija, wieħed u disgħin (1991), huwa null u mingħajr effett a tenur ta' l-artikolu 19(1)(ċ) u (d) tal-Kap. 255 tal-Liġijiet ta' Malta.

Bl-ispejjeż kontra l-konvenut, li minn issa huwa nġunt in subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni ta' l-attriċi maħlufa u l-lista tax-xhieda.

Rat in-nota ta' l-eċċezzjonijiet tal-konvenut ippreżentata fid-29 ta' Novembru, 2006 li permezz tagħha eċċepixxa:

1. Illi m'hemmx oġġezzjoni da parti tal-konvenuta li ż-żwieġ iċċelebrat bejn il-kontendenti fl-24 ta' Awissu 1991 għandu jiġi ddikjarat null u bla effett; pero' dana, mhux minħabba raġunijiet imputabbli lill-esponent.

2. Illi mhux minnu li l-kunsens tal-attriċi nkiseb b'qerq dwar kwalita' tal-konvenut illi mix-xorta tagħha fixklet serjament il-ħajja miżżewġa tal-kontendenti.

3. Illi l-ispejjeż ta' din il-kawża għandhom jiġu ssopportati fl-intier tagħhom mill-attriċi.

4. Salv eċċezzjonijiet oħra.

Rat id-dikjarazzjoni tal-konvenut maħlufa u l-lista tax-xhieda.

Rat l-atti proċesswali.

Rat l-affidavit tal-attriċi u tal-konvenut u dak tal-ġenituri tal-attriċi.

Rat il-verbal tas-seduta tas-16 ta' Frar, 2007 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi l-attriċi qed titlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fl-24 ta' Awissu, 1991 a bażi tal-artiklu 19 (1) (ċ) u (d) tal-Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta. Il-konvenut kif ġia' ingħad jaqbel ma' dan, iżda għal raġunijiet differenti.

Kif pero' dejjem irritenew il-Qrati Maltin; "*F'materja ta' żwieġ illi huwa ta' ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-liġi u l-parti l-oħra tammetti u b'hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn ma aħniex fil-kamp ta' kreditu likwidu jew*

responsabilita' ta' xi kolliżjoni imma f'kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax tħalli nies li kappriċċożament wara xi żmien ta' żwieġ jiddeċiedu illi kellhom nuqqas ta' diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerġgħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat pero' dan ma għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kappriċċi ta' dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall-annullament għandha tirriżulta ċara u mingħajr dubbju." (Anna Tonna vs Alexander Tonna deċiża mill-Qorti ta' l-Appell fis-6 ta' Novembru, 1991).

L-artikolu ċitat mill-attriċi jirrigwardjaw;

19 (1) (ċ) – il-kunsens inkiseb b'qerq dwar il-kwalita' tal-parti l-oħra li mix-xorta tiegħu jista' jfixkel serjament il-ħajja miżżewġa;

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta' xi parti li jkun b'difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b'anomalija serja psikoloġika li tagħmilha impossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

Mill-provi mressqa l-Qorti jidhrilha li dan iż-żwieġ falla kważi mill-ewwel u wieħed jissimpatizza mal-partijiet għaliex it-tnejn kellhom biex jillamentaw mill-parti l-oħra; l-attriċi tammetti li żżewġet għaliex ma kinitx kuntenta d-dar iżda twaħħal fil-konvenut għaliex meta ma setgħux ikollhom tfal, irrifjuta li jagħmel it-testijiet neċessarji. Fil-fatt illum hija tikkoabita ma' raġel ieħor u għandha tifla. Il-konvenut jgħid li huwa pero' ma riedx tfal.

Ħafna mill-kontenut tal-affidavits prodotti jirrakontaw episodji wara ż-żwieġ u naturalment x'ġara wara ż-żwieġ hu immaterjali għall-kawża ħlief biex jitfa' dawl fuq l-istat ta' fatt ta' qabel iż-

żwieġ, iżda anke hawn, iżda fil-fehma tal-Qorti hemm indikazzjonijiet li ż-żwieġ kien vizzjat. Kif qalet il-Qorti tal-Appell fil-kawza Joseph Zammit vs Bernardette Zammit (27 ta’ Jannar, 2006) ;

“*Irid mill-ewwel jiġi senjalat prinċipju fondamentali fil-liġi ċivili u cioe’ li ż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jkun preżunt li jkun wieħed validu. Għalhekk huwa dover assolut ta’ kull parti fil-kawża li tagħmel prova sodisfaċenti ta’ l-allegazzjonijet rispettivi tagħha dwar l-allegazzjoni u cioe’ li ż-żwieg huwa null għaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.*”

Il-kawżali tal-attur hija waħda u cioe’ in-nuqqas ta’ diskrezzjoni. Kif qalet il-Qorti fil-kawża Nicholas Agius vs Rita Agius (25 ta’ Mejju, 1995); “*B’difett serju ta’ diskrezzjoni tal-ġudizzju l-leġislatur ma riedx ifisser sempliċement kwalsiasi stat ta’ immaturita; li parti jew l-oħra fiż-żwieġ tista’ tkun fiha fil-mument li jingħata l-kunsens reċiproku. Li kieku l-leġislatur irrikjeda maturita’ sħiħa u perfetta ftit jew addirittura ebda żwieġ ma kien ikun validu. In-nuqqas ta’ discretio judicii hu kunċett ġuridiku intrinsikament marbut mal-kapaċita’ ta’ parti jew oħra fiż-żwieġ li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha għar-rabta taż-żwieġ.* F’dan is-sens ġew deċiżi wkoll il-kawżi Angela Spiteri vs Joseph Spiteri (4 ta’ Novembru, 1994), Robert Attard vs Josephine Attard (18 ta’ Ottubru, 1995) u Janet Portelli vs Victor Portelli (14 ta’ Awwissu, 1995). Madankollu hemm ukoll indikazzjoni li kif ġia’ ingħad, il-partijiet baqgħu għaddejjin tul l-għerusija mingħajr ma ntebhu li ż-żwieġ ma seta’ qatt jirnexxi bejniethom.

Fil-kawża fl-ismijiet Mario Mizzi vs Maris Mizzi (15 ta’ Novembru, 2005) il-Qorti tal-Appell ukoll qalet li; “*Biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta’ diskrezzjoni ta’ ġudizzju irid ikun hemm l-inkapaċita’ psikika jew kostituzzjonali (mhux neċessarjament anomlaija psikoloġika fis-sens mediku) li*

wieħed jagħraf u jirrifletti jew li jiddeċiedi liberament (jiġifieri mingħajr impulsi interni li jkunu neħħew il-liberta ta' l-għażla tal-persuna li tkun) fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali."

Mid-deposizzjonijiet *in toto* pero' jirriżulta li l-kunsens tal-partijiet kien vizzjat kif indikat f'dawn is-sentenzi u għalhekk it-talba attriċi timmerita li tiġi akkolta.

Għal dawn il-mottivi kollha l-Qorti tilqa' t-talba attriċi u tiddikjara null iż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fl-24 ta' Awissu, 1991. L-ispejjeż ikunu bla taxxa bejn il-partijiet.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-------------------------------TMIEM-------------------------------